

[Gunhild Due.]

sigtsmæssige. Jeg bliver mere og mere overbevist om, at det, det drejer sig om i skolen, her som dér, er at skabe et trygt miljø, hvor børnene kan motiveres for at lære og udvikle sig. En sådan tryghed kan ikke skabes med et væld af skiftende lærere, der ikke kan tale grønlandsk. Størstedelen af børnene kommer fra hjem, hvor der kun tales grønlandsk, men mødes i skolen af dansktalende lærere. Det er en ulykkelig situation, og det er et spørgsmål, om vi ikke hernede nu skulle stille et krav om en obligatorisk grønlandskundervisning for de lærere, der tager til Grønland, og en undervisning, som virkelig batter noget.

Har man overvejet, hvad man egentlig opnår med de børn, som sendes herved på efterskole, og hvad der sker med dem siden hen? Jeg spekulerer på, hvad der f. eks. opnås ved at sende børnene på en efterskole på Bornholm, hvor der udelukkende er grønlændere, hvor de så at sige isoleres. Kunne man så ikke lige så godt have efterskolen liggende på Grønland, så børnene dog havde deres eget miljø omkring skolen? Jeg ville gerne have, at man undersøgte, hvordan det egentlig forholder sig med disse ting, hvor gavnligt det er, og hvad der sker med eleverne senere hen.

Ministeren taler om en eventuelt kommende tilvandring fra Grønland til Danmark. Nu forstår man så inderlig godt, at grønlænderne efterhånden må være noget hudløse, når man begynder at tale om mere eller mindre frivillige flytninger. Ikke desto mindre er det nok realistisk at erkende, at der er grænser for, hvor mange mennesker der kan leve på Grønland. Jeg spørger ministeren: vil man allerede nu nedsætte et kvalificeret udvalg med grønlændere, videnskabsmænd, sociologer o. lign. og embedsmænd, der kan undersøge og eventuelt forberede en sådan forventet indvandring, der kan hitte ud af, hvilke foranstaltninger man har taget i andre lande med lignende situationer, sådan at en eventuel tilvandring ikke fører til menneskelige tragedier og sociale ulykker? For det bliver jo ikke bare de grønlændere, som via deres uddannelse har lettere ved at omstille sig, der kommer. Der vil givet også komme grønlændere, der netop har lidt nederlag i de grønlandske bysamfund, de, som ikke har kunnet klare

omvæltningen, og som måske tror, at de bedre kan klare at leve i Danmark. For dem må der gøres en særlig indsats, både deroppe og hernede. Hvis de kommer.

Jeg husker, hvor overlegent jeg blev afvist, da jeg i marts 1968 stillede et spørgsmål til arbejdsministeren om at gøre en indsats på rådgivnings- og velfærdsområdet for fremmedarbejderne — men det var også førend fremmedarbejderne var blevet godt avisstof. Nu har piben fået en anden lyd, glædeligvis. Jeg håber, Grønlandsministeren i modsætning hertil vil gøre noget i tide, vil foregribe problemerne, før de dukker op. Men først og fremmest må man gøre noget for at skabe menneskelig trivsel på Grønland, ikke bare slå sig til tåls med, at man eventuelt kan trække problemerne herved.

Med de beløb, vi investerer på Grønland, og med de resultater, vi har set deraf, er det efter min mening helt nødvendigt at tage målsætningen op til grundig behandling igen. Der ligger ikke heri noget prestigetab for nogen, kun et ønske om, at man vil erkende og lære af gjorte fejltagelser. Sådanne kunne ikke undgås, og vi vil heller ikke undgå dem i fremtiden. Men derfor skal man ikke bare lade stå til.

Jeg har peget på nogle af de ting, jeg finder vigtige, og skal til sidst kun pege på en enkelt ting til. Gør ørerne lange, hr. minister, lyt til grønlænderne selv og deres meninger. Prøv på at trænge igennem muren af tjenestemænd, embedsmænd og udsendte. Det er nok ikke altid så let, men det må vel kunne lade sig gøre at få kontaktet den menige grønlænder, ikke kun landsrådsmedlemmer o. lign. Jeg tror, det er helt afgørende for udviklingen. Grønlands landsråd og grønlænderne selv må være med til at bestemme og tage stilling til, hvilken målsætning man skal arbejde henimod på Grønland, så Grønland kan blive et godt land for grønlænderne selv.

Jeg vil gerne lige sige om den af nationalmuseet udsendte bog, der blev nævnt, og om nationalmuseets udstilling om Grønland, at jeg synes, det var et godt initiativ, nationalmuseet tog, fordi det var med til at gøre tingene nærværende for mange folk.

Kjær Rasmussen: Spørgsmålet om, hvilken retning udviklingen i Grønland skal have, er noget, der har optaget danske i